

KAUPUNKIKUVA

OLAVINKADUN KAUPUNKIKUVA

Olavinkatua kehitetään koko matkaltaan yhtenäisenä, tyyliltään nykyaikaisena, keskustan pääkatuna. Suunnittelualueella jatketaan samaa yleisilmettä ja laadutusoaa kuin juuri parannetulla Olavinkadun länsiosalla on toteutettu.

Miljoonatalon edustan puukujanne ja Possenpuisto saavat katuvihreän jatkumon uudesta Olavinkadun molemminpuolisesta puukujanteesta sillalle saakka. Tästä muodostuu Olavinkadulle jaksokokonaisuus, jonka luonnetta leimaa vahvasti katuvihreä. Auvisenrinteen lyhyt puukujanne pyritään säilyttämään, mutta tarvittaessa se voidaan myös uudistaa.

KAUPPATORIN ALUEEN KAUPUNKIKUVA

Merkittävin kaupunkikuvallinen muutos toteutetaan Seurahuoneen edusalueella, joka muuttuu varsinaista kauppatoria täydentäväksi torimaiseksi jalankulkualueeksi. Kauppatorin alueen kaupunkikuvallinen ilme säilyy pääpiirteissään nykyisen luonteisena - tunnelma muodostuu tutuista elementeistä, kuten kivimuurit, puut ja torikello.

Uusi kelluva kalamaailma, uusittava torikahvilarakennus ja torin pohjoispään nykyisen myyntikojun paikalle toteutettava info-, varasto- ja kahvilarakennus toteutetaan yleisilmeeltään keveinä ja vaaleina, tämän päivän arkkitehtuurina, joka kuitenkin ottaa huomioon sijaintinsa vakiintuneen kulttuurimiljöön osana.

Kauppatorin nykyiset puut säilytetään. Seurahuoneen edusalueella lähellä julkisivua kasvavat puut voidaan poistaa. Rantavyöhykkeellä jäljellä olevat puut säilytetään ja täydennetään yhtenäiseksi kujanteeksi istuttamalla uusia puita. Kadun mutkan kohdan viheralueelle toteutetaan näyttävä perennaistutus. Kauppatorin Asema-aukion länsireunalle istutetaan puukujanne kauppatorin kujanteen jatkumoksi sitomaan alueita kaupunkikuvallisesti yhdeksi kokonaisuudeksi.

PINTAMATERIAALIT

Savonlinnan keskustan julkisten alueiden pintamateriaalit toteutetaan pääpiirteissään vuonna 2009 valmistuneessa kaupunkiympäristön laatukäsikirjassa esitettyjen periaatteiden sekä ohjeesta vuonna 2014 valmistuvan päivityksen mukaisesti. Liikejulkisivujen suunnitteluun valmistuu niin ikään vuonna 2014 käsikirja, jonka periaatteet tulee huomioida kadun jatkosuunnittelussa.

Olavinkadulla pintamateriaaleina ovat ajoradalla ja erillisellä pyörätiellä asfaltti. Jalkakäytävät sekä kadun pysäköintipaikat pinnoitetaan harmailla ja mustilla betonikiveyksillä. Välikaistat kivetään harmailla noppakivillä. Possenpuistoa ja katua kehitetään aukiomaiseksi pinnoittamalla ajorata ja jalkakäytävä yhtenäisesti luonnonkivellä, ajorata nupukivillä ja jalkakäytävä luonnonkivilaatoilla. Puistikon keskelle toteutettava istuskeluaukio on kivituhkapintainen.

Kauppatorilla pintamateriaaleina ovat ajoradalla ja erillisellä pyörätiellä asfaltti. Jalkakäytävä ja hotellin edustan alue pinnoitetaan harmailla luonnonkivilaatoilla. Välikaistat pinnoitetaan harmailla luonnonkivisillä lohkopintaisilla luonnonkivilaatoilla ja noppakivillä yhtenäisesti uudistetun Satamapuistonkadun kanssa. Pysäköintipaikat ja torikauppioiden lastausalue pinnoitetaan harmailla ja mustilla nupu- tai noppakivillä.

Varsinaisen kauppatorin etelä- ja pohjoispää sekä rannan raitti pinnoitetaan harmaalla luonnonkivilaatoituksella. Muu kauppatorin alue voidaan jättää asfalttipintaiseksi tai pinnoittaa muun alueen kanssa yhdenmukaisesti luonnonkivilaatoilla.

Olavinkadulla torin kohdan jalkakäytävien luonnonkiveystä jatketaan linja-autopysäkeille. Kauppatorin kohdan suojatiet toteutetaan yläpinnaltaan ristipäähakatuiilla luonnonkivillä, jotta ne yhdistävät asema-aukion ja hotellin edustankin yhtenäiseksi Kauppatorin jalankulun alueeksi.

KADUNKALUSTEET JA VARUSTEET

Savonlinnan keskustan kalusteiden ja varusteiden kokonaisuus muodostuu seuraavista vakiokalusteista:

- penkit
- roska-astiat
- valaisimet ja valaisinpylväät
- aidat ja kaiteet
- pollarit
- puiden runko- ja juuristosuojat
- kausikasvien istutusastiat
- terassikalusteet

Nämä kalusteet ja varusteet toteutetaan lähtökohtaisesti kaupunkiympäristön laatukäsikirjassa esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Kauppatorin rannan raitin puukujanteen yhteyteen on esitetty peruskalusteista poikkeavat istuimet, jotka mahdollistavat istuskelun sekä järven että torin suuntaan. Istuimiin voisi myös esimerkiksi integroida valaistusta.

Julkisen tilan pienarkkitehtuuria ohjaavat yleiset rakennustapaohjeet kaupunkiympäristön rakenteille, kuten kioskeille.

Torikauppioiden lastausalueen yhteyteen toteutetaan jätteiden syväkeräysalue yhdenmukaisesti Satamapuistonkadun syväkeräysten kanssa.

VALAISTUS

Alueen tekniikaltaan vanhentuneet valaisinkalusteet uusitaan urakan yhteydessä. Valaisin ja pylväsmalleina käytetään Design-manuaalin mukaisia tuotteita. Katualueet, sekä torin kadunpuoleinen reuna valaistaan korkeilla ja selkeälinjaisilla Savonlinnan omilla valaisinpylväillä. Kauppatorin ranta-alueen valaistus toteutetaan pienimittakaavaisella puistovalaisintyyppisellä valaistuksella. Puurivistöjen kohdalla valaisinpylväiden paikat pyritään pitämään ennallaan, jotta puiden juuria ei vahingoiteta kaivamisen seurauksena.

TAIDE SAVONLINNAN YDINKESKUSTASSA

Taide vahvistaa kaupungin identiteettiä ja luo maamerkkejä ja etappeja kulkureittien varrelle. Taiteen keinoin on mahdollista nostaa kaupunkitilan laatua mieleenpainuvalla tavalla.

Taidehankintojen onnistumiseksi keskeistä on mm.

1. Aloittaa keskustelu taiteen hankkimisen tavoista ajoissa (kilpailu, tai muu taiteilijavalinnan tapa)
2. Valita ammattitaiteilija ennen katusuunnittelun aloitusta
3. Taiteilijan tiivis yhteistyö muun suunnittelutiimin kanssa
4. Teoksen rakentamisen ajoitus suhteessa muuhun rakentamiseen

Kun teoshankinnat valmistellaan ajoissa, ja toteutetaan samassa aikataulussa muun ympäristön uudistamisen kanssa, säästetään kustannuksia ja päästään tasokkaampaan lopputulokseen teoksen ja ympäristön suhteessa. Suunnittelu- ja materiaalikustannuksia voidaan hallita myös korvaamalla tavallisia rakenteita – istutuksia tai kadun kalusteita - taiteilijan suunnittelemissa muodoissa, jolloin teoksen kustannukset asettuvat osittain tai kokonaan muuten toteutuvien rakenteiden kustannusten tilalle.

Taide sijoittuu luontevasti paikkoihin, joissa esim.

- jokin tilallinen jakso vaihtuu toiseen
- on mahdollisuus turvalliseen joutenoloon ja katseluun
- on tarpeen merkata tärkeää kohtaa kaupunkirakenteessa

Tällaisia alueita vanhassa, kävelypainotteisessa ydinkeskustassa voisivat olla esimerkiksi:

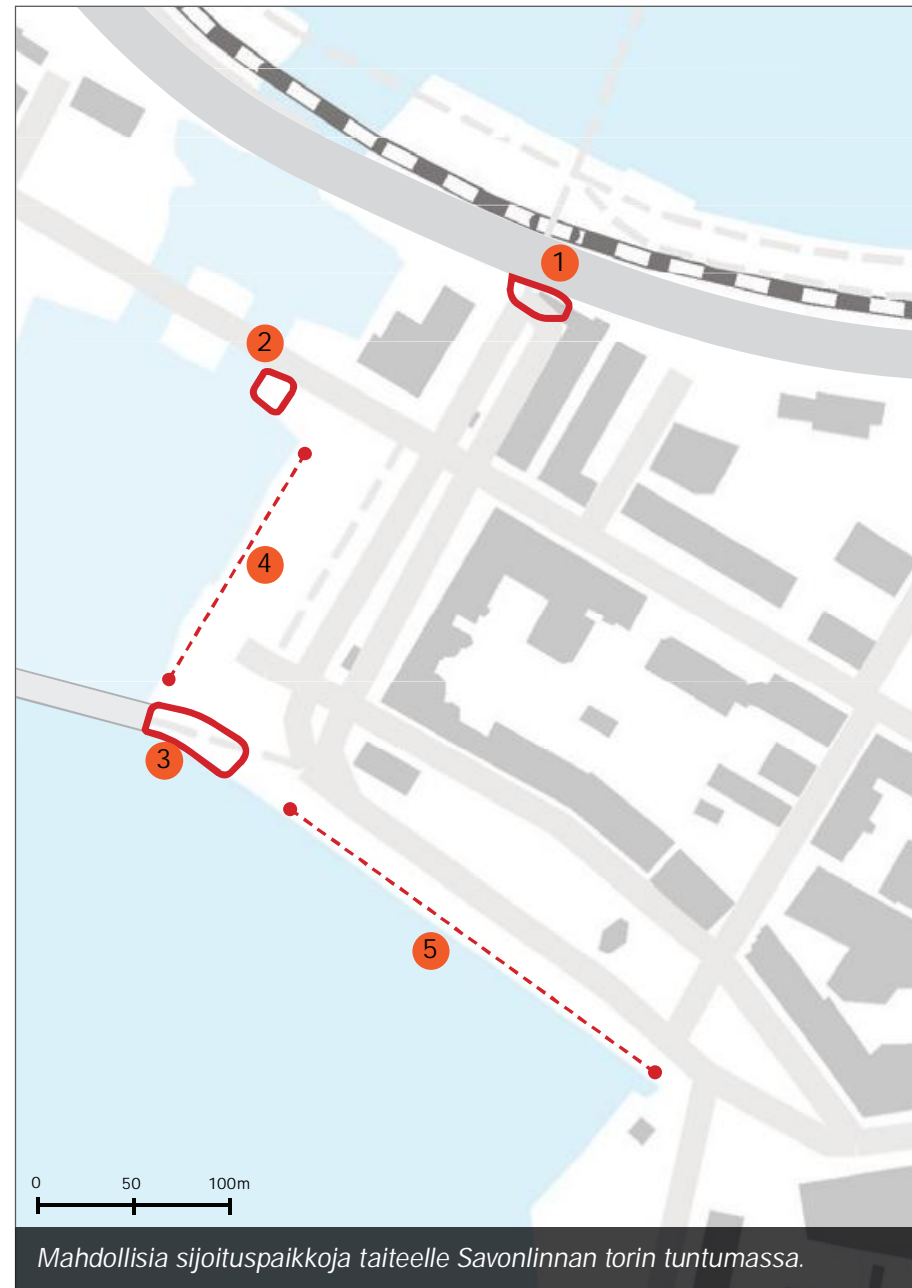
1. Saapuminen rautatieasemalle
2. Saapuminen näköalatasanteen kautta torille - suunnitelmassa esitetty puu olisi mahdollista korvata taideteoksella
3. Saapuminen torille Haapasalmenraitin kautta

Taiteella voidaan myös elävöittää jaksottaisia tiloja, joissa siirrytään paikasta toiseen kävellen. Jaksottainen teos voi muodostua pienistä osista, jotka:

- eivät haittaa kulkua, mutta tuovat siihen mielenkiintoa
- kiinnittyvät esimerkiksi kaiteisiin, kiveykseen, tai muihin kadun rakenteisiin

Jaksottaiset taiteen paikkoja torin läheisyydessä ovat esimerkiksi:

4. Uusi laituriyhteys sillalta sillalle torin länsilaidalla
5. Torilta kohti Olavinlinnaa johtava laiturialue

PYSÄKÖINTI

AUTOLIIKENNE

Savonlinnassa on ominaista pysäköintikysynnän sesonkiluonteisuus. Erityisesti kesäaikana pysäköintipaikkatarve on suurimmillaan, muina vuodenaikoina kysyntä on pienempää. Suunnitelman tekohetkellä ei ole ollut tiedossa sellaisia uusia toimintoja, jotka olennaisesti edellyttäisivät pysäköintikapasiteetin nostoa erityisesti hiljaisempana ajankohtana.

Koska suunnittelualueella ei ole keskitettyä pysäköintiä, katuratkaisuissa on pyritty säilyttämään mahdollisimman paljon kadunvarsipysäköintiä. Tärkeissä kohteissa, kuten Kauppatorilla ja Asema-aukiolla pysäköinnin tehokkuutta parannetaan rajoittamalla pysäköinnin kestoa.

Suurin pysäköintipaine kohdistuu suunnittelualueella Kauppatoriin ja sen lähialueisiin. Muun muassa torimyyjien ja -asiakkaiden pysäköintipaikkojen sijoittelua on tutkittu työn yhteydessä.

Ensimmäisessä vaiheessa Kauppatorin pysäköintipainetta siirretään olemassa olevan noin 300 metrin päässä Kauppatorista sijaitsevan Tottinkadun pysäköintilaitokseen. Laitoksen käyttöasteen parantaminen edellyttää sekä laitokseen että sen ulkopuolelle kohdistuvia toimenpiteitä:

- Laitoksen kuntotarkastus ja perusparannus
- Laitoksen opastaminen P-Torina hyvissä ajoin ydinkeskustan ulkopuolelta
- Torin ja laitoksen välisen kävely-yhteyden vetovoimaisuuden lisääminen

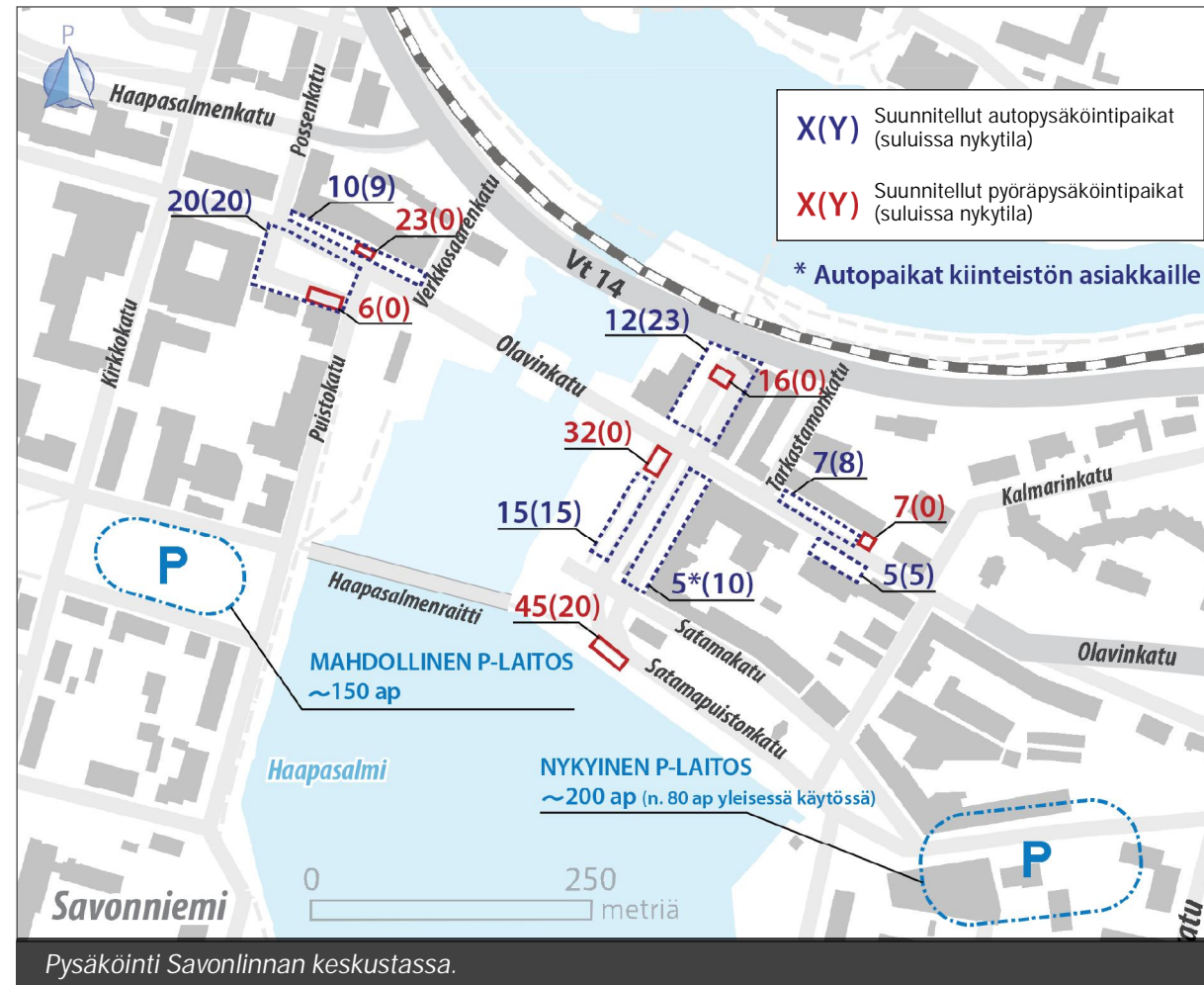
Satamakadulle vuonna 2011 tehty saneeraus antaa hyvät lähtökohdat toripysäköinnin kytkemiselle läheiseen laitokseen. Torin sesonkiaikana torimyyntin laajentaminen Satamakadulle lisää yhteyden houkuttelevuutta.

Toisessa vaiheessa tutkitaan uuden pysäköintilaitoksen toteuttamista Kirkkopuiston kentälle, josta on toteutettavissa lyhyt ja laadukas kävely-yhteys Haapasalmenraittia pitkin Kauppatorille

Kirkkopuistoon sijoittuvan mahdollisen uuden laitoksen kaupunkikuvalliset tekijät, kustannukset ja tekninen toteutettavuus on selvitettävä jatkosuunnittelussa.

PYÖRÄPYSÄKÖINTI

Katuratkaisuissa esitetään pyöräpysäköintiä kattavasti koko suunnittelualueelle. Suurin pysäköintipaine kohdistuu niin ikään Kauppatorin yhteyteen, jonne sijoitetaan yhteensä yli 90 pyöräpaikkaa. Osa telineistä voidaan poistaa talviajaksi.

VAIKUTUKSET

SAAVUTETTAVUUS, ESTEVAIKUTUS JA LIIKENNETURVALLISUUS

- Autoliikenne ja erityisesti keskustan ohittava liikenne käyttää aikaisempaa enemmän Rinnakkaisväylää (vt14). Olavinkadulla liikenne vähenee entisestään lisäksi viihtyvyyttä keskustassa.
- Liikennemelu ja päästöt vähenevät Olavinkadulla pienenevän liikennemäärän myötä. Melun vaikutuksia voidaan vähentää myös rakenteellisin ratkaisuin uudisrakentamisvaiheessa.
- Olavinkadun estevaikutus pienenee kadun muuttuessa keskustan toimintoja palvelevaksi pää- ja liikekaduksi.
- Liikenneturvallisuus paranee Olavinkadulla, kun liikenne vähenee ja kadunylitysmatkat pienenevät (kahden samansuuntaisen ajokaistan ylityspoistuu). Liikennenympäristön muutos tukee alhaisempaa nopeusrajoitusta ja vähentää ajonopeuksia. Ajonopeuksien lasku lieventää vastaavasti onnettomuuksien vakavuutta. Uudet liittymäjärjestelyt parantavat niin ikään liikenneturvallisuutta.

JOUKKOLIIKENNE, JALANKULKU JA PYÖRÄILY

- Kauko- ja lähiliikennepysäkkien keskittäminen pitkälle sillalle selkeyttää joukkoliikenteen asemaa ydinkeskustassa ja lisää sen houkuttelevuutta helpottaen vaihtoja ja pysäkin valintaa.
- Jalankulkijoiden olosuhteet suunnittelualueella paranevat merkittävästi tilan lisääntyessä ja melun ja liikennemäärän vähentyessä. Myös esteettömyys paranee jalankulkutilan lisääntyessä ja leventyessä, sekä kadunylitysten lyhentyessä.
- Laadukkaan pyöräyhteyden toteuttaminen edesauttaa pyöräilyn kulkumuoto-osuuden kasvamista ja parantaa keskustan saavutettavuutta pyöräillen
- pyöräily erotetaan muista liikennemuodoista, jolloin sekä jalankulkijoiden että pyöräilijöiden liikenneturvallisuus paranee
- Pyöräpysäköinnin lisääminen helpottaa pyörällä keskustaan saapuvien alueella liikkumista.
- Nykyistä laadukkaampi pyörätie Olavinkadulla saattaa nostaa pyöräilijöiden nopeuksia ja lisätä jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden välisiä konflikteja. Konfliktin riskiä pyritään vähentämään käyttämällä pyörätiellä punaista asfalttia erottamaan muusta pintamateriaaleista.
- Lyhyemmät kadunylitysmatkat helpottavat kadunylitystä

HUOLTOLIIKENNE

- Huoltoliikenteen olosuhteet paranevat jalankulkualan leventyessä ja autoliikenteen vähentyessä Olavinkadulla. Itse huoltoliikennejärjestelyihin tulevat muutokset ovat kokonaisuutena vähäisiä. Järjestelyjen toimivuus saattaa edellyttää kuitenkin yhteisistä pelisäännöistä sopimista (esimerkiksi koko- ja aikarajoitus).

PYSÄKÖINTI

- Katuratkaisussa ei esitetä suuria muutoksia pysäköintimääriin
- Mahdollisen pysäköintilaitoksen toteuttaminen / olemassa olevan laitoksen parantaminen tukevat keskustan saavutettavuutta autolla

HÄLYTYSAJONEUVOT

- Rinnakkaisväylä mahdollistaa hälytysajoneuvojen entistä jouhevamman reitinvalinnan tilanteesta ja kohteesta riippuen. Leveä ajorata mahdollistaa hälytysajoneuvon väistämisen Olavinkadulla.

TALOUS

- Investoinnilla on työllistäviä ja veroa tuottavia pitkäjänteisiä positiivisia vaikutuksia. Toimintaympäristön elävöitymisen myötä olemassa oleva yritystoiminnan mahdollisuudet kehittää toimintaansa paranevat.
- Kaupunkikuvallisen ilmeen paraneminen luo myös mahdollisuuksia uudelle yritystoiminnalle ja kiinteistöjen arvon säilymiselle.
- Asumisviihtyvyyden paranemisella luodaan edellytyksiä kaupungin tonttipolitiikan onnistumiselle.

TOTEUTTAMINEN

KUSTANNUKSET

Yleissuunnitelman kustannusarvio on kokonaisuudessaan noin 5 miljoonaa euroa. Osa-alueittain kustannus jakautuu seuraavasti:

Hankeosa	Kustannus (€)	Tot.vaihe
Possenpuisto	500 000	1
Olavinkatu (väli Possenkatu Kauppatori)	1 250 000	1
Kauppatorin liikennejärjestelyt ja ylätori	900 000	2
Asema-aukio	350 000	3
Auvisen rinne	600 000	4
Kauppatori	1 400 000	5

Kustannuslaskennassa käytetyt pintamateriaalit noudattavat sivulla 22 esitetyjä periaatteita. Kustannuslaskennassa* ei ole huomioitu Pitkäsillan eteläpuolelle tehtävää näköalatasannetta eikä torin rantaan tehtäviä kelluvia rakenteita. Kelluvan kalamaailman alustava kustannusarvio rakennuksineen on laituritoimittajan arvion mukaan noin 2 miljoonaa euroa. Yleissuunnitelmavaiheessa taiteeseen käytettävänä osuutena voidaan pitää noin 1%:a hankkeen kokonaiskustannuksista.

*Kustannukset on laskettu In-Infra.netin Fore-kustannuslaskennan avulla hankeosatarkkuudella. Laskennassa on käytetty maanrakennuskustannusindeksiä 112,77 (2010=100).

VAIHEISTUS

Esitetyt liikenneratkaisut edellyttävät suuria muutoksia sekä infrastruktuurille että maankäytölle. Tämän vuoksi hanke on suunniteltava toteutettavaksi vaiheittain. Vaiheistussuunnittelulla varmistetaan, että hanke on mahdollista toteuttaa kokonaisuudessaan. Samalla saadaan tietoa kustannusten jakautumisesta ajallisesti.

Koko alueen kehittyminen tapahtuu suunnitelman mukaan viidessä vaiheessa edellä kuvatun kustannusjaon mukaisesti. Olavinkadun katusuunnitelmaosuus (Asemantie – Possenkatu) toteutetaan ennen tässä työssä mainittujen osavaiheiden toteuttamista.

JATKOTOIMENPITEET

Katujen muutostyöt edellyttävät katu- ja rakennussuunnitelmien laatimista. Jatkosuunnittelun yhteydessä tässä yleissuunnitelmassa esitetyt ratkaisut tarkennetaan. Erityistä huomiota tulee kiinnittää suunnitteluun mm. olemassa olevien silta- ja muiden taitorakenteiden lähistöllä.

On suositeltavaa, että myös Olavinkadun itäosasta laaditaan ensimmäisessä vaiheessa yleissuunnitelmatasoiset ratkaisut, jotta kadulle esitetyt ratkaisut ja tavoitteet voidaan ohjelmoida toteutettavaksi kokonaisuutena.

LIITE 1: TUTKITUT VAIHTOEHDOT

TORIN YMPÄRISTÖN KATURATKAISUT

Kauppatorikadun liikennejärjestelyjen osalta työssä tutkittiin kahta katutilallista vaihtoehtoa. Vaihtoehdot pohjautuivat aikaisemmin valittuun liikennevaihtoehtoon, jossa Kauppatorikadun torin puoleinen alempi ajorata muutetaan kaksisuuntaiseksi ja nykyinen ylempi ajorata varataan jalankulkijoille ja kiinteistön toimintojen käyttöön. Molemmissa vaihtoehdoissa nykyisten katupuiden ja kiinteistön rajaama katutila toimii yhteisen tilan* periaatteella (Shared Space).

VAIHTOEHTO 1:

- Seurahuoneen edustalta ei ole läpiajoyhteyttä Olavinkadulle.
- Charterpysäköintipaikka toteutetaan Kauppatorin kadun yhteyteen syvennyksenä
- Kauppakadun viistopysäköinti muutetaan suuntaispysäköinniksi torin kohdalla

Vaikutukset:

- + Läpiajon ja charterliikenteen kieltäminen Seurahuoneen edustalta antaa paremmat mahdollisuudet kehittää aluetta kiinteistön ja kaupungin muuttuviin tarpeisiin (mm. terassit, myyntikojut)
- + Charterpysäköinti alemmalla tasolla ei muodosta näkemäestettä kiinteistöltä torin suuntaan
- Pysäköintipaikat Kauppatorin kadulla vähenevät nykyisestä

VAIHTOEHTO 2:

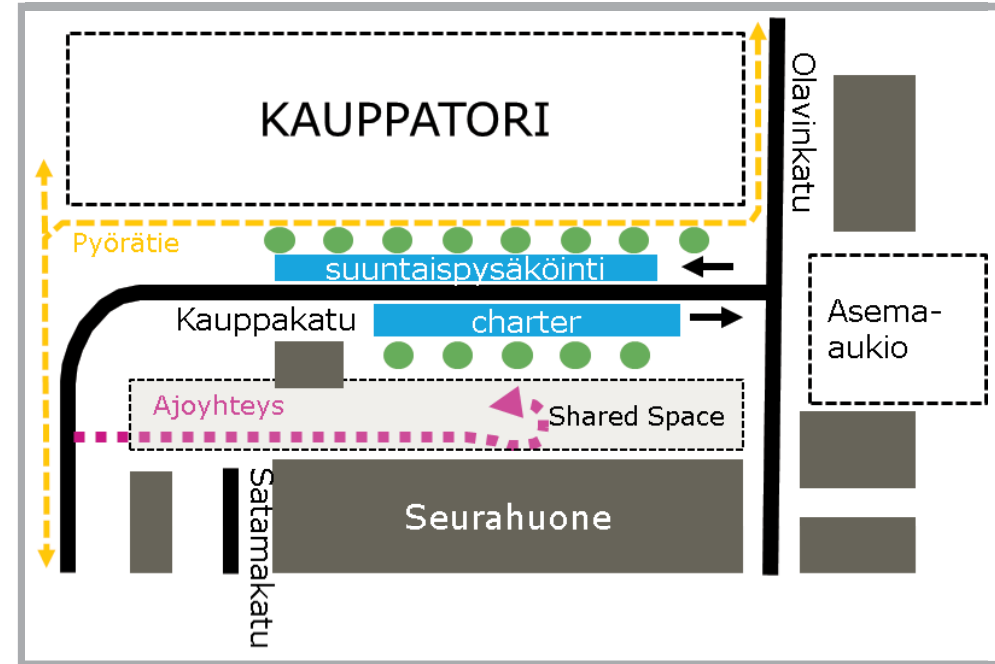
- Ylemmältä tasolta läpiajoyhteys Kauppatorin kadulle
- Charterpysäköintipaikka mahdollista toteuttaa hotellin eteen
- Kauppatorikadun pysäköinti säilyy nykyisellään (viistopysäköinti)

Vaikutukset:

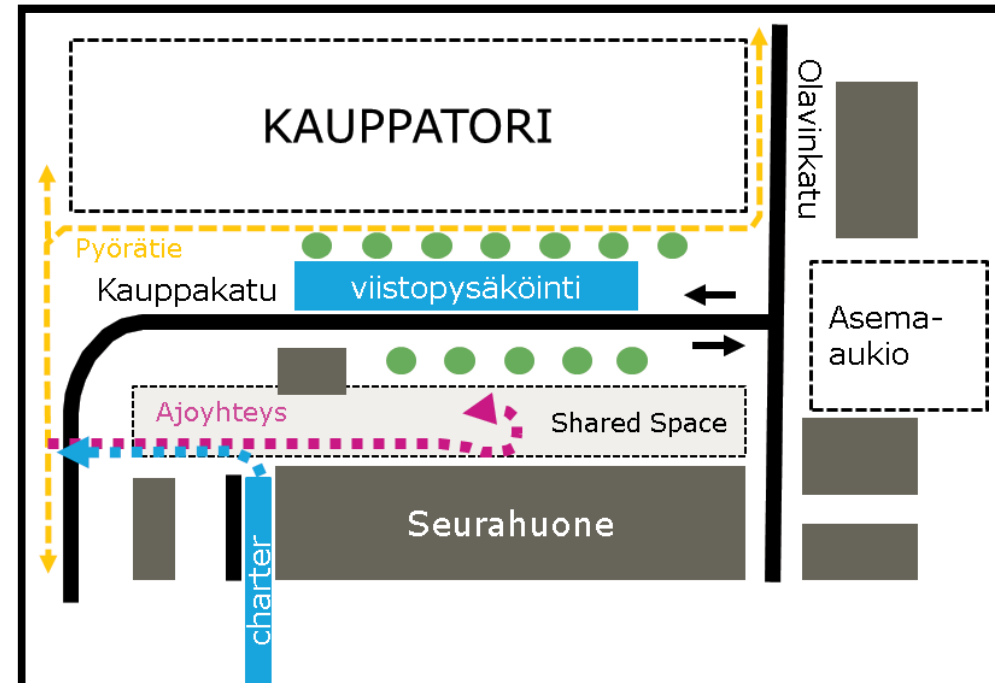
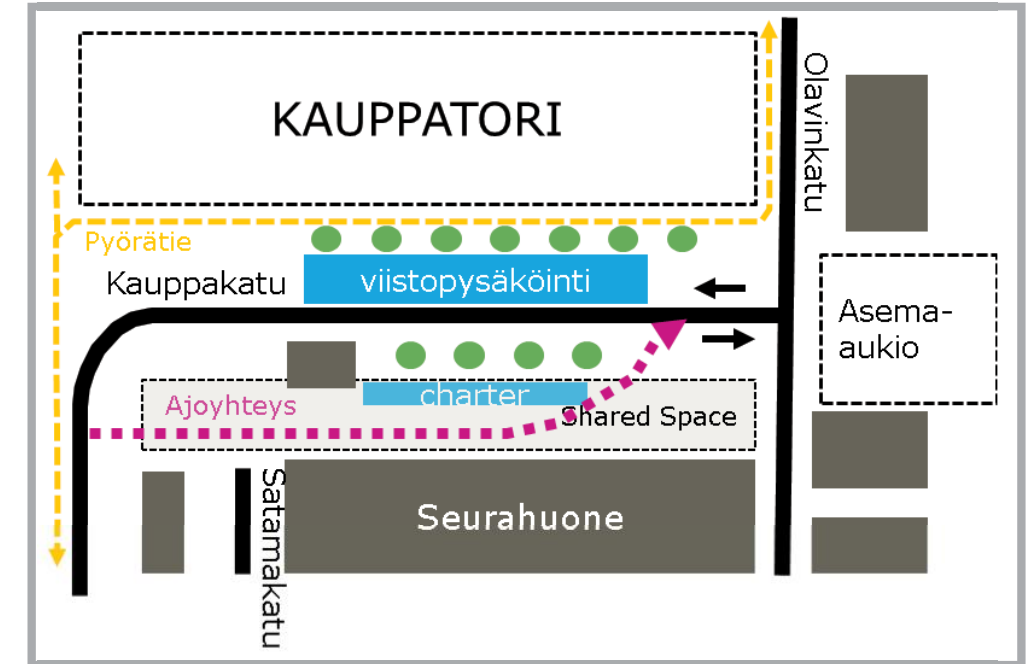
- + Nykyiset pysäköintijärjestelyt Kauppatorin kadulla säilyvät
- Charterpysäköinti hotellin edessä rajaa alueen suunnittelua ja peittää näkymät torille
- Liittymäkulma Kauppatorin katuun takaviistosta muuhun liikenteeseen nähdään

*Yhteinen tila (shared space) on nimitys suunnittelumetodille, jonka ajatuksena on kadun ja tilan eri toimintojen yhdistäminen. Yhteisen tilan ratkaisulla tavoitellaan tilannetta, jossa kaikilla liikkujilla on sama nopeus ja jalankulkijat ja pyöräilijät sekä autoliikenne liikkuvat samoilla ehdoilla.

Tutkittu vaihtoehto 1.

Tutkittu vaihtoehto 2.

VALITTU VAIHTOEHTO

Hankkeen ohjausryhmä päätyi kiinteistön ja torikauppioiden kommenttien perusteella vaihtoehdosta 1 jatkojalostettuun ratkaisuun, jossa Kauppakadun viistopysäköinti säilytetään. Hotellin Charterpysäköinti ohjataan hotellin eteläsvulle Satamakadun kautta.

LIITE 2: SUUNNITELMAKARTTA

